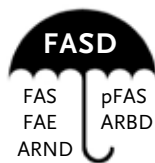

Fetal Alcohol Spectrum Disorder

Wat elke leraar zou moeten weten

Kinderen die prenataal zijn blootgesteld aan alcohol kunnen daardoor hersenschade hebben, dat zich kan uiten in leer- en gedragsstoornissen. Ze kunnen een diagnose Foetaal Alcohol Syndroom of een gerelateerde diagnose hebben. De paraplu-terminus is Foetaal Alcohol Spectrum Disorder. Recent onderzoek geeft als schatting dat ongeveer 14 per duizend Nederlandse kinderen en jongeren FASD hebben. Het is dus zeer waarschijnlijk dat er op elke school meerdere kinderen met FASD zitten.

FASD wordt vaak niet herkend of wordt foutief gediagnosticeerd als ADHD of een vorm van autisme. Slechter nog is dat sommige kinderen worden gezien als lui, dom of onwillig. Een team van een FASDpoli kan vaststellen of de leerproblemen het gevolg zijn van prenatale blootstelling aan alcohol en kan het kind doorverwijzen naar adequate hulp.

Hoe FASD het functioneren op school beïnvloedt

Kinderen en pubers met FAS hebben meervoudige leerproblemen:

- Moeite met het organiseren van taken en materiaal
- Visuele en auditieve verwerkingsproblemen
- Snel afgeleid, breken dingen of raken ze kwijt
- Kunnen geen meervoudige instructies volgen
- Slecht taal begrip
- Moeite met rekenen en abstract denken
- Slecht handschrift door zwakke motorische coördinatie
- Slecht korte en lange termijn geheugen
- Begrijpen niet oorzaak en gevolg
- Leren niet door ervaring
- Slechte sociale vaardigheden

- **Gisteren kon Nadia alle dagen van de week benoemen. Vandaag doet ze alsof ze er nog nooit iets over heeft gehoord.**
- **Zodra de leraar zich omdraait om iets op het bord te schrijven is Nick van zijn stoel af, springt rond en trekt gekke bekken.**

“Wil niet” of “kan niet”?

Kinderen en pubers met FASD willen graag vrienden en doen hun best voor de leerkracht, maar door hun hersenbeschadiging begrijpen ze vaak niet wat ze moeten doen, of ze vergeten het. Als de leerkracht ze bestraffend toespreekt zullen ze vaak gefrustreerd raken, huilen of boos worden. Het is belangrijk dat de leerkracht steeds onthoudt dat het kind niet onwillig is de instructies op te volgen maar dat hij/zij het niet kan.

Hoe kun je kinderen met FASD helpen?

- Werk individueel met het kind of in kleine groepjes van 2 of 3 kinderen.
- Vermijd overstimulering. Geluid, tl-buizen, kleurrijke tekeningen aan het plafond, dit alles kan leiden tot overstimulering, huilen, agressie en boosheid.
- Praat in concrete, eenvoudige bewoordingen. Gebruik geen termen bij wijze van spreken of leg ze uit.
- Gebruik heldere consistente afspraken over gedrag. Als het kind kan lezen helpt het een lijst van regels in de klas te hangen. U kunt ook picto's gebruiken.
- Bied structuur. Deze kinderen hebben hulp nodig bij het organiseren van hun tijd en ruimte.
- Vermijd niet ingevulde tijd. Deze kinderen weten niet hoe ze het moet invullen. Niet “je mag iets voor jezelf doen,” maar “je mag je kleurplaat kleuren.”
- Supervisie. Kinderen met FASD zijn vaak naïef en kunnen door anderen worden gemanipuleerd of gepest.
- Herhaling. Door de geheugenproblemen hebben kinderen met FASD constante herhaling nodig.
- Creatief lesgeven. Deel complexe taken in kleine stukken. Laat zien, leg niet uit. Als één methode niet werkt, probeer het dan anders.
- Help de kinderen bij het ontwikkelen van vriendschappen. Organiseer in de pauze spelletjes zodat het kind weet wat het moet doen. Speltherapie of sociale vaardigheden training kan goed helpen.

Probleem: Timo (7) kijkt naar andere kinderen die hockey spelen. Plotseling pakt hij een hockeystick en slaat één van de kinderen.
Oplossing: De leerkracht helpt Timo om te vragen: “Mag ik met je spelen?” en om de bal te slaan met de stick.

Blijf voortdurend in gesprek met de ouders

- Vraag de ouders welke strategieën volgens hen helpen bij het leren en gedrag.
- Krijgt het kind therapie? Logopedie, fysiotherapie, medicijnen?
- Gebruik een heen-en-weer-schriftje om elkaar te informeren over problemen, oplossingen en andere zaken.

Meer weten:

“Teaching a student with FASD”
http://www.nofas-uk.org/WP/wp-content/uploads/2017/09/TeachingAStudentWithFASD_NOFASUK_2017_FIN.pdf

“The FASD Student and the classroom”
<https://sites.duke.edu/fasd/chapter-4-the-fasd-student-and-the-classroom/>